

Försättsblad Prov Original

Kurskod	Provkod	Tentamensdatum
P S 0 6 4 G	5 1 0 1	2 0 1 8 - 0 8 - 2 3
Kursnamn	Psykologi GR (B), Arbets- och organisationspsykologi	
Provnamn	Dugga/Tentamen	
Ort	Östersund	
Termin	H18	
Ämne	Psykologi	

180823

Uppsamlingstentamen PS064G, Psykosocial arbetsmiljö, 7.5 hp

Denna tentamen består av 9 huvudfrågor med efterföljande följdfrågor.

Maximal poäng på tentamen är 34 poäng, för betyget E krävs minst 17 poäng.

Lycka till!!

//Annika Aletind

A	31-34 p.
B	27,5-30,5 p.
C	24-27 p.
D	20,5-23,5 p.
E	17-20 p.

- 1) Att bli arbetslös är för många en förändring som påverkar tillvaron starkt.
 - a) En klassisk teori om arbetslöshet och mental hälsa är Marie Jahodas teori, som beskriver vilka manifesta och latenta funktioner arbetet utgör för individen. Ange fyra latenta funktioner från Jahodas teori som arbetet fyller och ger. (2 p)
 - b) McKee-Ryan och medarbetare (2005) har listat fyra grupper av mellankommande variabler som kan påverka effekten av arbetslösheten som antingen modererande eller medierande. Ange och exemplifiera dessa fyra variabler. (4 p)

- 2) För att vetenskapligt sammanfatta och begripliggöra samband mellan psykosocial arbetsmiljö och ohälsa har flertalet teoretiska modeller tagits fram. Den modell som haft starkast genomslagskraft är den så kallade *Krav-kontroll-modellen* (Karasek & Theorell, 1990).
 - a) Redogör kortfattat för modellen genom att rita upp och beskriva dess två huvuddimensioner (krav, kontroll), samt de fyra indelningar av arbetsförhållanden som modellen presenterar. (2 p.)
 - b) Exemplifiera typ av arbeten/arbetsuppgifter de fyra olika indelningarna i modellen kan representera. (2 p.)

- 3) I forskning om psykologiskt klimat skiljer man normalt mellan fyra olika dimensioner av upplevda arbetsförhållanden, nämligen; roll-, jobb-, arbetsgrupps-, och ledarskapskaraktäristiska.
Vad innefattar dimensionen "jobbkarakteristiska"? Ge fyra exempel. (2 p).
- 4) *Stress* är en riskfaktor inom psykosocial arbetsmiljö.
- a) Beskriv och exemplifiera vad begreppet *allostatisk belastning* innebär. (1,5 p.)
- b) Beskriv tre symtom som är vanligt förekommande vid *utmattningssyndrom*. (1,5 p).
- 5) Som arbetsgivare och som medarbetare är det viktigt att uppmärksamma tidiga signaler på stressrelaterad ohälsa.
- a. Ge fyra exempel på signaler på stressrelaterad ohälsa hos individen. (2 p.)
- b. Ge fyra exempel på signaler på stressrelaterad ohälsa hos organisationen. (2 p)
- 6) Alla organisationer genomgår någon form av förändring under sin livscykel. Det finns olika synsätt och perspektiv på organisationsförändringar.
- a. Beskriv och exemplifiera det systemteoretiska perspektivet. (2 p.)
- b. Beskriv och exemplifiera det rationalistiska perspektivet. (2 p.)
- 7) Upplevelser av hot och förändringsmotstånd kan uppstå vid organisationsförändringar.
- a. Ge fyra exempel på vanligt förekommande källor/orsaker till förändringsmotstånd (2 p.)
- a. Ge fyra exempel på vanligt förekommande beteenden hos medarbetare (kopplade till hot och förändringsmotstånd) vid organisationsförändringar (2 p).

8) Beskriv följande ledarskapsstilar, samt ge exempel på hur de olika stilarna på ett fördelaktigt sätt kan tillämpas vid en organisationsförändring.

b. Uppgiftsorienterat ledarskap (1,5 p.)

c. Relationsorienterat ledarskap (1,5 p.)

9) Beskriv vad nedanstående begrepp innebär, samt ge exempel på insatser för en god psykosocial arbetsmiljö utifrån respektive begrepp: (4 p)

d. Promotion

e. Primär prevention

f. Sekundär prevention

g. Tertiär prevention